

Vauvateho ja päihdetaustainen perhe

Kohtaaminen, yhteistyö ja
vauvan vieroitushoito

Sairaanhoitaja Iris Välitalo
Sairaanhoitaja Jessica Flinck

Vauvateho sijaitsee 6-tasolla, samassa kerroksessa missä sijaitsevat synnytysalit, kätilöpoli, äitipoli, synnyttäneiden ja naistentautien vuodeosasto.

Vauvateholla on 4 tehopaikkaa joista 1 on perhetehopaikka.

Lisäksi hoidamme vauvoja vierihoiduhuoneisiin vauvan voinnin salliessa.

Vauvateho tekee yhteistyötä 6-tason kanssa sekä HALSO-poliklinikan kanssa. Meillä on monesti tiedossa tämän yhteistyön kautta ne perheet, joiden vauva tulee tarvitsemaan vieroitushoitoa

Vauvateholla työskentelee moniammatillinen henkilökunta

Sairaanhoitajat, lastenlääkärit, fysioterapeutti, sosiaalityöntekijä ja kuntoutusohjaaja.

Vauvan hoitoon meillä kuuluu muun muassa:

- Peruselintoimintojen monitorointi ja tukeminen
- Vauvan voinnin, ravitsemuksen, kivun, erittämisen ja HALSO-perheen kohdalla Finnegan-pisteiden seuranta
- Vauvan perushoidot
- Vanhempien ohjaaminen ja tukeminen vauvan hoidoissa

Vauvateholla meille on tärkeää kohdata perheitä aidosti, rehellisesti, empaattisesti, tasavertaisesti sekä tukevasti.

Miksi vauva voi päätyä vieroitushoidon tarpeen arviointiin vauvateholle?

Äiti on virallisessa korvaushoidossa

Äidillä on käyttöä tai vieroitussyrityksiä tai päihteiden käyttö on epäselvää

Äidillä ei ole ollut vieroitussyrityksiä tai päihdekäytös ei ole ollenkaan muuttunut raskausaikana

Lapsivuodeosastolla herää huoli vauvan voinnista

Hoidon aloitus

- Lapsi siirtyy syntymän jälkeen vauvateholle mahdollisten vierotusoireiden seurantaan (Finnegan-pisteytys).
- Vastasyntyneen mahdolliset vierotusoireet ilmaantuvat yleensä 3 ensimmäisen vuorokauden aikana ja saattavat kestää jopa useita viikkoja.
- Vieroitusoireita hoidetaan suun kautta annettavalla morfiinilla sekä jossain tapauksissa fenobarbitaalilla.
- Vastasyntyneet, joilla vieroitushoito aloitetaan, tarvitsevat jatkuvaa seurantaa vauvateholla. Seuranta jatkuu vauvateholla siihen asti että perhe kotiutuu.
- Vakavin vieroitusoireiden aiheuttama komplikaatio on vastasyntyneen äkillinen sydämenpysähdys, joka saattaa ilmaantua vasta 3-4 viikon iässä.
- Lapsesta otetaan yleisimmin mekonium-näyte ja tarvittaessa virtsan huumeseuula. Vanhemmille kerrotaan otettavista huumenäytteistä. Heillä on oikeus tietää mitä näytteitä otetaan, vaikka he eivät voikaan kieltää näytteiden ottoa. Mekonium-näytteestä voidaan saada selville äidin käyttämiä huumeita rv 20 lähtien.

Vieroitusoireet

Vastasyntyneen vieroitusoireita voivat olla mm:

- Täristely, yliarthyvyys, jäykkyys
- Itkuisuus, kimeä itku
- Unettomuus
- Tiheästi toistuva aivastelu ja haukottelu, nenän tukkoisuus
- Syömisvaikeudet, yökkiminen, oksentelu, löysät tai vetiset ulosteet
- Kouristukset 1-2 viikon iässä
- Ihon kirjavoituminen, hikoilu, kuume, tiheä hengitys, apnea(t)
- Levottomuus → hankaumat polvissa, nenässä

Finnegan-pisteytys

Kirjaus : Finnegan-pisteytys

* Aika 21.2.2022 13:04 Ajastamaton kirjaus

Syömisongelmat	
Oksentelu	
Ulostee	
Kuivuminen	
Haukottelu	
Aivastelu	
Nenän tukkoisuus	
Hikoilu	
Marmoroituminen	
Kuume	
Nenäsiipihengitys	
Hengitystiheys	
Hankaumet	
Kimeä itku	
Syötön jälkeinen uni	
Moro-refleksi	
Tärinät, vapinat	
Jäntevyys	
Kiihkeä imeminen	
Pisteet yht.	

Finnegan oireseurantalomake on tehty havainnoimaan vieroitusoireita, niiden vaikeutta, muutoksia ja muuttamaan havainnoinnit pisteiksi. Pisteytyksen avulla voidaan miettiä lääkehoidon tarpeellisuutta.

Lääkkeellinen hoito (Morfiini mikstuura) aloitetaan, jos vieroitusoireiden kokonaispisteet Finneganin oireseurantalomakkeessa ovat vähintään 8 kolme kertaa peräkkäin 2 tunnin välein seurattuna.

Morfiiniannosta pienennetään asteittain 10 %:lla päivässä, kun Finneganin pisteet ovat olleet yli 48 tuntia alle 8.

Vanhempien huomiointi

- Jokainen vanhempi on oikeutettu hyvään kohteluun.
- Kannustamalla vanhempia vauvan hoitoon, turvataan vauvan mahdollisuus saada vierihoitoa ja vanhemman läheisyyttä. Kannustetaan vanhempia tukemaan vauvaa vieroituksen aikana ja näin tarjoamaan vauvalle hyvä vieroitus.
- Usein vieroitushoitoa saavan vauvan vanhemmat tarvitsevat erityisen paljon kannustusta ja tukea hoitohenkilökunnalta. Vanhempien tukena on myös raskauden ajalta oma sosiaalityöntekijä joka jatkaa vauvan syntymän jälkeenkin ja hänen kanssaan vauvateho tekee myös yhteistyötä.
- Vauvansa hoitoon osallistuvan vanhemman tulee olla selvin päin.
- Vanhempien kanssa tulee pystyä keskustelemaan avoimesti kaikesta vauvan hoitoon ja jatkohoitoon liittyvistä asioista.

Imettäminen

Vauvateholla tuetaan imettämistä ja kannustetaan imettämiseen jos äidillä on siihen omaa halukkuutta. Vauvan vierotushoito tai äidin HALSO-tausta eivät ole automaattisesti este imetykselle. Esimerkiksi B- ja C-hepatiitit eivät ole este imetykselle koska imetys ei lisää tartuntariskiä. Imetyksellä on monia positiivisia etuja myös näissä perhetilanteissa, mm. läheisyys, vuorovaikutus ja sitoutuminen vauvaan.

Ainoat selvät **esteet** imetykselle ovat laittomien huumeiden käyttö sekä HIV.

Myös korvaushoidossa oleva äiti voi imettää. Tämä perustuu siihen, että korvauslääkkeiden määrä on tiedossa ja siinä katsotaan olevan enemmän lapselle hyötyä kuin haittaa.

Kotiutuminen vauvateholta

- Valmistautuminen kotiutumiseen aloitetaan hyvissä ajoin
  - Ennen kotiutumista käydään hyvissä ajoin kotihoito-ohjeita läpi perheen kanssa jotta kerkeävät niitä sisäistämään ennen kotiutumista. Kotihoito-ohjeissa käydään läpi mm. lapsen perushoitoa, ravitsemusta, erittämistä, vuorovaikutusta ja turvallisuutta.
- Hoitajakson aikana pidetään verkostopalavereita, joihin osallistuvat tavallisesti vähintään vauvan vanhemmat, vauvatehon sairaanhoitaja, vauvatehon sosiaalityöntekijä ja perheen oma sosiaalityöntekijä. Lisäksi vauvatehon käytettävissä on kuntoutusohjaaja
  - Verkostopalaverit mahdollistavat vauvan sekä perheen jatkohoidon ja valmistelevat kohti kotiutumista.

Materiaalia

- Lehtonen, L. Opiattien vieroitusoireiden hoito vastasyntyneellä. Opioidikorvaushoidon verkostopäivät 20.10.2016.
<https://www.slideshare.net/THLfi/opiaattien-vieroitusoireiden-hoito-vastasyntyneell>
- Huumeongelmat. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Päihdelääketieteen yhdistyksen asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2022
Saatavilla internetissä: www.kaypahoito.fi
- OYS:n lasten tehon perehdytysmateriaali

Kiitos!

Kysymyksiä?
Kommentteja?